

A Hazafias Népront küldöttsége Helsinkiben

Csütörtökön elutazott Helsinkibe a Hazafias Népront delegációja. Bugár Jánosné, a Hazafias Népront Országos Tanácsának főtárgyalólyettese és Hajduska István, a Hazafias Népront Országos Tanácsának tagja a népront képviselői részét vesz a Finn Népdemokratikus Uniójának közelgő kongresszusán.

Hétfőn kezdődik a SZÖVOSZ kongresszusa

Szirmai Jenő, a Szövetkezeti Országos Szövetségének elnöke, csütörtökön a magyar sajtó házában tájékoztatta az újságírókat a SZÖVOSZ május 15–17 között Budapesten megrendezésre kerülő VI. kongresszusának előkészületeiről és programjáról. Ismertette a tavasz folyamán országsszerte megtartott földműveszövetkezeti küldöttértekezletek, közgyűlések és választások tapasztalatait.

(Somogyiné felv.)

Húskonzervek A Szegedi Konzervgyár egyik legizletesebb terméke „különleges vagdalthús” néven kerül a belföldi üzletekbe. A vásárlók hamar megkedvelték a húskonzervet, idén összesen 100 vagon – 550 ezer doboz – vagdalthús készül a konzervgyárban.

Hogyan értsük a törvényt?

2 Az öregségi nyugdíjhoz, ugyanúgy, mint a munkaviszonyban álló dolgozóknál, legalább tíz nyugdíjév szükséges. Nyugdíjévek számítanak azok a naptári évek, amelyek tartama alatt a nyugdíjbiztosítás fennállott és a tag a közös gazdaságban 150 (a tsz nőtárgja 100) tízórás munkanapnak megfelelő munkát végzett.

Ha a tsz tag ennél kevesebbet dolgozott a közösben, ilyen esetben nem szerez teljes nyugdíjévet, hanem nyugdíjhónapokban veszik számításba munkaidejét. A férfi tsz-tag 13 munkanappal, a nő tsz-tag pedig 8 munkanappal szerez egy nyugdíjhónapot. Vagyis, ha a férfi szövetkezeti tag a kötelezően előírt 150 munkanap helyett csak 130-at teljesített, akkor nem egy nyugdíjévet szerzett, hanem csak tíz hónapot.

Munkanapnak számít az a nap is, amelyen a termelőszövetkezeti tag kártalanítási segélyben, kórházi ápolásban, vagy a termelőszövetkezettől betegségi segélyben részesült, szülési szabadságon volt, továbbá katonai szolgálatot teljesített, vagy az 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet hatálya alá eső munkaviszonyban állt, a közgyűlés hozzájárulásával közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatának hallgatója volt, vagy egész napos tanfolyamon (iskolán, edzőtáborban stb.) vett részt. S végül a termelőszövetkezet által engedélyezett tanulmányi vagy pedig olyan szabadságon volt, amelyre díjazást kapott.

Milyen esetben számítják be a nyugdíjévekbe azt az időt, amikor a tsz-tag családtagként dolgozott a szövetkezetben?

Azok a családtagok, akik a termelőszövetkezetbe belépnek, kérhetik a korábbi közös munkában töltött idejüket beszámítását a nyugdíjévekbe. Erre a beszámításra akkor van lehetőség, ha a családtag a szövetkezet évi bevételéről, a nyugdíjévek megszerzéséhez szükséges legkisebb munkaerőigényt a közös gazdaságban teljesítette és a nyugdíjéveket — nyugdíjosztály szerint — visszamenőlegesen megfizeti. Ily módon legfeljebb öt évet lehet beszámítani.

Hogyan számítják ki a nyugdíjéveket?

Családtagnak az tekinthető, aki a termelőszövetkezet tagjával a szövetkezet naptári évek alatt közös háztartásban élt. Az a családtag, aki 1967. január 1-ét megelőzően lett tsz-tag, az legkésőbb 1967. december 31-ig kérheti a nyugdíjévek beszámítását. 1967. január 1. után tsz-be lépő gazda pedig legkésőbb a felvételét követő egy éven belül kérje. A kérelmet a SZOT társadalombiztosítási főigazgatóságának a termelőszövetkezet székhelye szerint illetékes megyei igazgatóságához, vagy a megyei igazgatóság kirendeltségéhez kell írásban előterjeszteni.

Milyen összegű nyugdíjjárulékot fizetnek a tsz-tagok?

A legkisebb nyugdíjjáruléka három százalék, ha a gazda közöséből származó havi jövedelme az 1800 forintot nem haladja meg. Ezen felül egészen 2300 forintig a jövedelem négy százaléka, 3000 forintig öt százaléka, 4000 forintig a jövedelem hat százaléka. A négyezer forintot meghaladó kereset esetén a jövedelem hét százaléka kell nyugdíjjárulékként fizetni.

A járulékot a termelőszövetkezet vonja le a részvételeiből. Idén még a régi szabályok szerint fizetik a gazdák a járulékot, az új rendelkezés csak 1968. január 1-én lép életbe.

Hogyan rendelkezik a jogszabály a tsz-tagok rokkantsági nyugdíjáról?

Az a termelőszövetkezeti tag jogosult rokkantsági nyugdíjra, aki munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette, a szükséges nyugdíjéveket megszerzte, s rokkantsága egy év alatt előreláthatólag nem szűnik meg.

A rokkantsági nyugdíjhoz szükséges nyugdíjévek száma a munkaviszonyban álló dolgozók nyugdíjrendszeréhez hasonlóan az életkortól függ. 22 éves kor betöltése előtt a rokkantsági nyugdíjhoz két nyugdíjév szükséges. 22–24 éves életkorban négy nyugdíjévet, 25–29 éves életkorban hat nyugdíjévet, 30–34 éves életkor-

ban nyolc nyugdíjévet, 35 éves életkor betöltése után tíz nyugdíjévet kell igazolni.

A rokkantsági nyugdíj megállapítása előtt az igénylőt orvosi vizsgálat alapján, rokkantsági foka szerint, úgynevezett rokkantsági csoportba sorolják. I. csoportba sorolják az, aki munkaképességét teljesen elvesztette és mások gondozására szorul; II. csoportba sorolják az, aki munkaképességét teljesen elvesztette ugyan, de mások gondozására nem szorul, s végül III. csoportba sorolják az, aki munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette.

A rokkantsági nyugdíj a III. rokkantsági csoportban a havi átlagjövedelem 33 százaléka, a II. rokkantsági csoportban a havi átlagjövedelem 38 százaléka, az I. rokkantsági csoportban a havi átlagjövedelem 43 százaléka. Ha az igénylő több nyugdíjévet igazol, mint amennyire kora szerint szükséges van, magasabb nyugdíj illeti meg.

A rokkantsági nyugdíj legkisebb összege a III. rokkantsági csoportban havi 400 forint, a II. rokkantsági csoportban havi 430 forint, az I. rokkantsági csoportban havi 470 forint. Rokkantsági nyugdíjra a dolgozó attól a naptól kezdve jogosult, amely naptól a rokkantság az orvos véleménye szerint fennállott.

Egy héttel a nyitás előtt a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Utolsó szakaszához érkezett a BNV építése. Mind az 57 kiállítási épületet kellő időben birtokukba vehették a kiállítók, a belső átalakítások is befejeződtek, s most már lényegében csak a kiállítási anyag elhelyezése, a pavilonok külső csinosítása van hátra. Az idei BNV-re befejeződik a vásár főterének végső kialakítása. A szökőkút háttérben elkészült a tavaly felépült fél-

Vegyigyár a laboratóriumban

Szegedi feltaláló új, porlasztásos technológiája

A Szegedi József Attila Tudományegyetem Alkalmazottkémiai Intézetének adjunktusa, dr. Mészáros Lajos — a világsikert aratott komplex katalitikus laboratóriuma után — újabb találmányt dolgozott ki. Ennek lényege, hogy új rendszerű porlasztási technológiával rendkívül meggyorsítja a vegyfolyamatok lezajlását, másrészt a módszer alkalmas az eddiginél lényegesen hatékonyabb szárítási feladatokra — például az élelmiszeriparban és más területeken.

Pillanatok alatt

Az alap gondolat az előbbi találmányból következett: a folytatott kísérletekhez katalitikus laboratóriummal ugyanis szükség volt cigarettafüst finomságú fém-más anyagködökre — mi katalizátorokra. Ezeket sikerült — nem kevesebb mint hatvan féle porlasztó kikkérlésével — olyan tökéletesen előállítani, hogy végülis előbb fejlődött ki az újabb találmány.

Az új módszer azáltal gyorsítja meg a vegyi folyamatokat, hogy a köddé alakított anyagok összeporlasztva, millioszorosra növelt felületen érintkeznek, s így a hagyományos vegyítés idejének töredéke alatt egyesülnek. Gyakorlatilag tehát: ha a módszert például szappanfőzésénél alkalmazzák, akkor nem kell az anyagot órákig

kevergetni, mert a szükséges vegyi reakció pillanatok alatt lezajlik, emellett kevesebb melléktermék keletkezik. Ugyanígy meggyorsíthatók, s teljesen automatizálhatók a szappanfőzésénél bonyolultabb eljárások is.

Ipari felhasználása

A módszer másik alkalmazási területe az élelmiszer- és más anyagok porlasztásos szárítása előtt is hatalmas távlatok nyílnak. A különleges porlasztófejű, például zárt, forró térbe beporlasztott folyékony élelmiszer megszárad, amikor alá hull. Az eljárás ipari méretű felhasználása azt eredményezné, hogy például egy levespor készítő-, vagy más porlasztó üzem helyszükségleteinek, berendezésének költsége, s nem utolsósorban importigénye, a hagyományos technológiával működő üzemeké- nek kis hányadára csökkenne.

Lényegében, folyamatosan termelő kis üzemként működik a feltaláló laboratóriumban, a sokszáz üveg- és fém alkatrészből összeállított berendezés is. Az élelmiszer porlasztásra használatos külföldi berendezések hátránya, hogy egyebek között óriási — 25 ezres — fordulatszámú alkatrészeket igényelnek, különleges szerkezeti anyagokkal rendelke-

nek, széles körű a hibaforrások, s költséges az importalkatrészek cseréje.

Az első példányok

A két féle — pneumatikus és elektromágneses-porlasztási eljárás részletfeladatainak kidolgozásában nagy segítséget nyújtott Mészáros adjunktusnak Schöbel György tanársegéd és felesége — aki a Gyógyszerkutató Intézet tudományos munkatársaként szerepel a szegedi intézetnek a gyakorlati élettel kapcsolatos tevékenységében. Hatékonyan működött közre a kísérleteknél Samu Lajos, az üvegtechnikai műhely vezetője is, aki rendkívüli precizitással, századmilliméteres pontosságú, üvegfejű, igen nagy teljesítményű porlasztókat állított elő a kutató elgondolása szerint.

A találmány alapján a Szegedi Vas- és Fémipari Ktsz megkezdte az ilyen porlasztásos technológiával működő berendezések első példányainak készítését. Ezek arra alkalmasak, hogy különféle vegyi gyártási folyamatokat gyorsan kikísérletezzenek segítségükkel. Ilyen berendezésekre máris számos hazai kutató intézet igényt tart. A találmánynak, illetve az ennek alapján készülő berendezéseknek nagy az export lehetősége is.

Dobó Balázs

A gazdasági és pénzügyi ellenőrzés új rendszere A Gazdasági Bizottság határozata

Az új mechanizmus bevezetésével január 1-től megváltozik a gazdasági és pénzügyi ellenőrzés rendszere is. Ennek elveiről a Gazdasági Bizottság a közelmúltban határozatot hozott.

A határozat kimondja, hogy a gazdaságirányítás új rendszerében a minisztériumok, országos hatáskörű szervek, a tanácsok végrehajtó bizottságai vállalati felületei feladataik ellátásában ellenőrzési jogokkal rendelkeznek. Ez azonban nem jogosítja fel őket, hogy a kormány által meghatározott jogkörüket túllépve közvetlenül, operatív módon beavatkoznak a vállalatok munkájába. A felületei szervek tulajdonosi szemlélettel, a hosszabb távú feladatoknak megfelelően átfogóan értékeli a vállalat gazdasági tevékenységét.

A gazdasági ellenőrzés és értékelés a felületei szervek saját apparátusának a feladata, erre a célra azonban egyes esetekben komplexbizottságokat, vagy vállalati felülegző bizottságokat is létrehozhatnak. A komplexbizottságokat valamely részfeladat, vagy egyéb különleges szakértelmet igénylő feladatok megoldására szervezheti a felületei szerv vezetője.

Vállalati felülegző bizottságokat csak a nagyvállalatokhoz célszerű kinevezni. A földművelés- és erdőgazdálkodás és a kisipari termelőszövetkezetek területén, sajátossá-

gaiknak megfelelően a SZÖVOSZ és az OKISZ az alábbi elvektől eltérően is szabályozhatja a gazdasági ellenőrzést.

A Gazdasági Bizottság határozata kimondja, hogy a vállalatok és a szövetkezetek

pénzügyi revíziója az adóhatóságok feladata. Ezek ellenőrzik, hogy a vállalatok betartják-e az állammal szembeni pénzügyi kötelezettségeiket, érvényesülnek-e a különféle pénzügyi kötelezettségeket érintő hatósági jogszabályok. Az államj vállalatokat és a szövetkezeteket szükség szerint az eredeti okmányok és bizonylatok alapján

a helyszínen ellenőrizhetik, függetlenül attól, hogy a vállalat igazgatója mikor hagyja jóvá a mérlegbeszámolót. Ha a revízió adóhiányt fedez fel, az illetékes adóhatóságoknak intézkedniük kell az adó és a bírság behajtásáról. Az adózással kapcsolatos elmarasztaló intézkedések ellen fellebbezési és panaszlehetőségeket is biztosítani kell.

A határozat ezután az adóhatóságok pénzügyi revíziójának szervezetről intézkedik. E szerint a Pénzügyminisztérium a központi adóhivatalból bevétel- főigazgatóságot, továbbá a minisztériumi vállalatok első fokú adóhatóságaként Budapesten, Debrecenben, Győrött, Miskolcon, Pécsen és Szegeden bevételi igazgatóságot szervez.

A főigazgatóság és a területi igazgatóságok összlétszáma 280 főnél több nem lehet, s ebben az apparátusban a jelenlegi központi adóhivatal dolgozóit, továbbá a minisztériumokban felszabaduló szakembereket egy részét kell alkalmazni.

A tanácsai vállalatok, a kisipari és földművelés- szövetkezetek első fokú adóhatóságaként a pénzügyi revízió és egyéb feladatok ellátására a tanácsai apparátuson belül fővárosi, megyei, megyei jogú városi vállalati adóhivatalokat kell szervezni.

A mezőgazdasági és a halászati termelőszövetkezetekkel,

továbbá ezek közös vállalkozásaival összefüggő adóhatósági feladatokat, beleértve a pénzügyi revíziót is — a vám- és pénzügyorségi szervek kezelésébe utalt adók kivételével — első fokú a járási tanácsok végrehajtó bizottságainak pénzügyi osztályai végzik. Ez azonban nem járhat a pénzügyi és a mezőgazdasági szakigazgatási szerveknél a szövetkezetek pénzügyeivel foglalkozó apparátus létszámának emelkedésével.

A költségvetési szervek gazdasági és pénzügyi revíziójára a költségvetési gazdálkodásban végrehajtandó változtatásokkal összhangban készült majd jogszabály.

A Pénzügyminisztérium a minisztériumokat, az országos hatáskörű szerveket, a fővárosi, a megyei és a megyei jogú városi tanácsok vbtitkárságát és szakigazgatási szerveit összefoglaló adatok alapján — felsőbb szinten — ellenőrzi. Az összefoglaló adatok részleteit, megbízhatóságát is ellenőrizheti az állami költségvetésből fenntartott, vagy azzal pénzügyi kapcsolatban álló (befizetésre kötelezett vagy támogatott) gazdálkodó szervnél. Ezeknek

az ellenőrzéseknek

a célja, hogy megfelelő képet kapjanak a pénzügyi követelményekkel járó intézkedések eredményeiről.